

A gyermekápolás sajátosságai

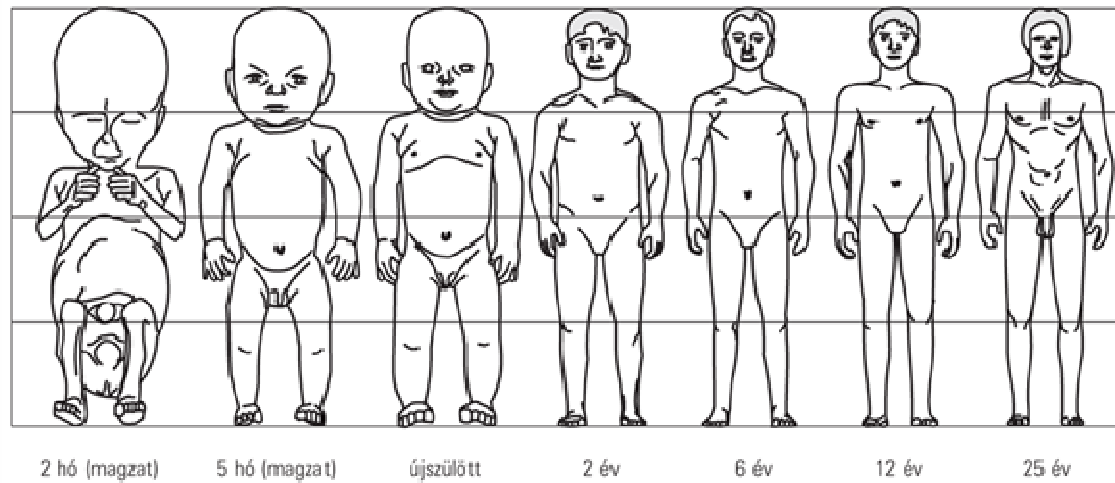
Tóthné Kónya Kornélia
Semmelweis Egyetem II. sz. Gyermekklinika

Gyermekek, gyermekkor sajátosságai

- Kicsi méretek, eltérő testarányok
- A szervek korfüggő érési stádiuma
- Beszűkült kognitív funkciók (nem tudja adekvátan kifejezni érzéseit, fájdalmát, stb..)
- Önkifejezés problémái (sírás csecsemőkorban)
- Kiszolgáltatottság
- A növekedés és gyarapodás extra tápanyagigénye
- Felnőttek, mint gondozók meghatározó szerepe a gyermek testi – pszichés - szociális állapotában
- Etikai és jogi specialitások

Testarányok változása

Gyermekek kórházi kezelést igénylő állapotai

Akut állapotok (gyermekkori betegségek és szövődményei)

- Légúti betegségek (croup, pneumónia)
- Gasztroenterológiai betegségek (bukás, hányás, hasmenés)
- Műtétek (appendectomia, sérv, tályog)
- Baleseti ellátás

Krónikus állapotok:

- Neurológiai betegségek (epilepszia, szülési sérülések)
- Endokrinológiai kórképek (diabetes)
- Autoimmun betegségek
- Rosszindulatú daganatok

Betegfogadás, kommunikáció

- Az osztályra való felvétel:
(szülői jelenlét folyamatos biztosítása mellett)
 - Elhelyezés: állapottól, beteg korától, függően — többágyas szoba, egyágyas elkülönítőben.
 - Empátia, megnyugtató, figyelem elterelése, szülő megnyugtatója.
 - Házirend ismertetése.

Betegfogadás, kommunikáció

Ápolói feladatok

Higiénés rendszabályok

- Napi takarítás, folyamatos fertőtlenítés, ágyazás, éjjeliszekrények, berendezési tárgyak tisztítása.
- Folyamatos kézfertőtlenítés — minden kórteremben csap, szappan, ill. kézfertőtlenítő adagoló + papírtörölköző.
- Fokozott odafigyelés a testi higiéniára — napi fürdetés: szülővel vagy ápolókkal (fogápolás).

Ápolói feladatok

Higiénés rendszabályok

- Élelmiszerek tárolása (szigorúan ellenőrizve).
- Távozó beteg után berendezési tárgyak fertőtlenítő takarítása
- Elkülönítő kórteremben teljes záró fertőtlenítés.

Általános ápolási feladatok

- Testsúly-, vérnyomás- és pulzusmérés; lázmérőzés (speciális méretű eszközök)
- Egyéb testmérések kontrollálása
- Reggeli–ebéd–vacsoraosztás — speciális diéták (diétás nővér)

Ápolási anamnézis, betegfelvételi dokumentáció

- Ápolási kórlap kitöltése, (részletes anamnézis szülőtől és — amennyiben lehet — betegtől is)
- Betegjogok ismertetése
- Beleegyező nyilatkozatok kitöltése
- Testsúly / – magasság, vérnyomás, pulzusmérés, kisgyermekeknél és betegségtől függően fej - mellkas - haskörfogat, egyéb testtájék méreteinek rögzítése a lázlapon!
- Előző ellátó intézmény ápolási zárójelentésének megismerése.

Ápolási anamnézis, betegfelvételi dokumentáció

- Betegazonosító felhelyezése
- Tápláltsági állapotfelmérő lap kitöltése
- Ápolási megfigyelőlap /gyógyszerelő és észlelőlap / intenzív terápiás lap vezetése
- Távozó beteg ápolási zárójelentésének elkészítése.

Ápolási feladatok

Vérvizsgálatok

- Gyermek első vérvétele orvosi elrendelés szerint (szülő jelenléte, empátia)
- Tartós perifériás vénakanül behelyezése az első vérvételnél.

Ápolási feladatok

Vizeletvizsgálat

- Egyszeri vizeletfrakció meghatározása.
- Vizeletgyűjtés
- Steril vizeletes zacskó felhelyezése.
- Katéter felhelyezése (amennyiben nem kivitelezhető egyéb módon a mintavétel).

Ápolási feladatok

Bakteriológiai minták

- Bakteriológiai vizsgálatok:
 - Vizelet: megfelelő lemosás után középsugárból vett vizelet (steril zacskó, katéter)
 - Orr–torok–, sebváladék leoltások
 - Haemokultúra - sterilen levett vérmintából
 - Székletvizsgálat:
 - Féreg,pete vizsgálat
 - Széklet gyorsteszt/tenyésztés: baktériumok, vírusok, gomba kimutatása

Képkotó eljárások

- Mellkas röntgen
- Natív hasi röntgen
- Végtagröntgenek
- Ultrahangvizsgálat
- CT, MR

(Beteg korából kifolyólag szükség lehet altatásra)

- Vénabiztosítás
- Éhgyomor
- Beleegyező nyilatkozatok

Ápolási feladatok

Gyógyszerelés

- Legmegfelelőbb gyógyszerforma kiválasztása életkorhoz, fejlettségi szinthez adaptálva! (eltérő kognitív funkciók)
- Nem megszokott adagok alkalmazása — kis mennyiségek (szirup, tableta, kúp, **osztott por**, intravénás bevitel, porlasztás, ecsetelés, kenőcsök, fürdők, alkalmazása)
- Lázlapon való elrendelés! Ápolási lapon minden gyógyszerbeadási tevékenységnek, adagnak és formának szerepelnie kell!
- Bevétel ellenőrzése — szülő tanítása!!
- **DOKUMENTÁLÁS, ALÁÍRÁS!**

Ápolási feladatok

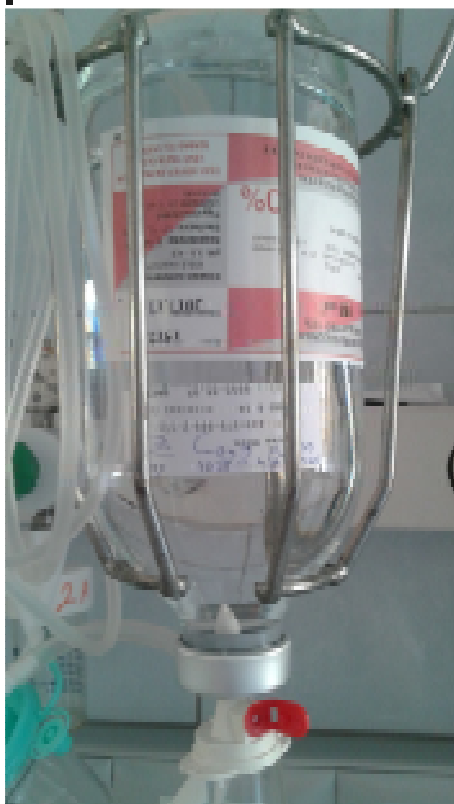
Gyógyszerelés — infúziós terápia

- Intravénás gyógyszer és folyadékterápia kivitelezése csak szakápolói kompetencia (külön, az adott intézményben elvégzett, érvényes vizsga után végezhető csak)!
- Minden esetben írásban dokumentált orvosi utasításra, melytől eltérni nem lehet!
- A gyógyszereket és oldatokat minden esetben a hatályos eljárási rend szerint kell elkészíteni, tárolni és jelölni!
- Gyógyszerek, oldatok bejuttatása a betegek szervezetébe volumetrikus /perfúziós pumpán keresztül történik.
- A beteget szorosan megfigyeljük (véna, vénakanül állapota, vitális paraméterek)
- Minden esetben gyógyszerelő-és folyadék-egyensúly –lapon történik a pontos dokumentálás.

Ápolási feladatok

Gyógyszerelés — infúziós terápia

Infúziós pumpák

Kanülök és gondozásuk

Perifériás vénakanül:

- Rövid ápolási események alatt

Centrális vénakanül:

- Hosszú időn keresztül alkalmazunk folyadék-terápiát
- Vénafal- károsító gyógyszereket alkalmazunk
- Beteg vénás viszonyai nem teszik lehetővé a perifériás véna biztosítását hosszú távon (vagy rövid távon se).

Kanülök és gondozásuk

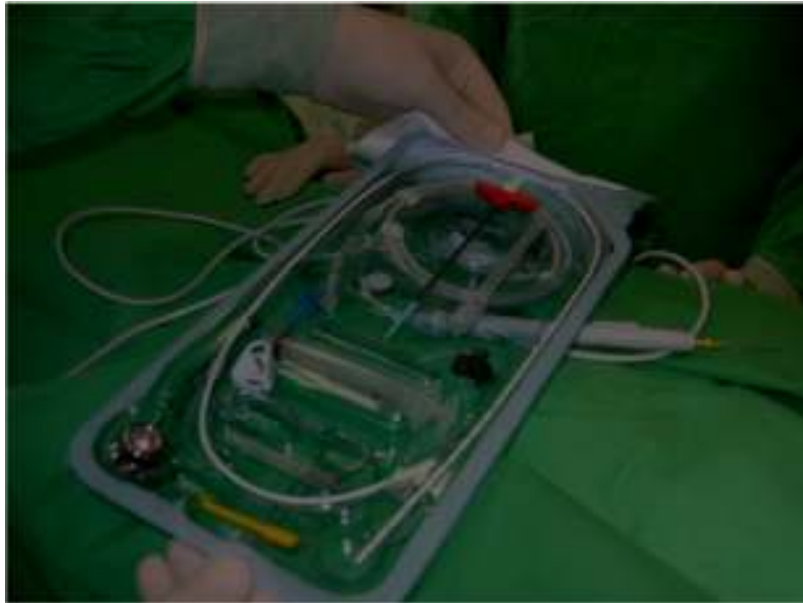
Centrális Kanülök (egy- vagy több lumen):

- Port–a–cath
- Hickman (2 lumen)
- (áthidaló megoldásként esetleg perifériáról felvezetett centrális kanül (PICCLINE))

A szűrés helye:

- v. subclavia sin., majd dextr.
- v. jugularis sin. / dextr.
- v. femoralis

Port-a-cath

Hickman-kanül

Kanülök és gondozásuk

- Megfelelő beteg-előkészítés; steril műtői körülmények
- Mellkas RTG–kontroll a felvezetés után
 - Kanül helyzete?
 - Szövődmények?

Kanül steril kezelése:

- fertőtlenítés
- steril kesztyű
- sterilen készített gyógyszerek és infúziós oldatok alkalmazása.

Kanülök és gondozásuk

- Megfelelően kezelt perifériás vénakanülök 72 óráig őrizhetőek meg.
- Vénagyulladás megelőzése és kezelése:
 - Vénakárosító gyógyszerek paravénás adagolásuk esetén a meghatározott terápiás eljárások alkalmazása
 - Kanül eltávolítása
 - Szoros megfigyelése a területnek

Ápolási feladatok Műteti előkészítés

- Lehető legrövidebb ideig tartó étel és folyadékmegvonás.
- Folyadékpótlás perifériás vénakanülön keresztül (kiszáradás veszélyének elkerülése).
- Testméretek és vitális paraméterek rögzítése. (gyógyszerelés)
- Beleegyező nyilatkozatok kitöltése.
- Elrendelt gyógyszerek beadása i.v.—premedikacio
- Szövetminták elküldése a diagnosztikai részlegekbe

Ápolási feladatok

Posztoperatív megfigyelés

- Alapvető életfunkciók (eszmélet, éberség — légzés, oxigenizáció — alapvető keringési paraméterek) észlelése, rögzítése
- Utóvérzés korai felismerése.
- Sebgyógyulás, váladékozás, gyulladás jeleinek megítélése.
- Sebtoilette
- Fájdalomcsillapítás biztosítása.
- Korai mobilizáció
- Szülői jelenlét folyamatos biztosítása

Ápolási feladatok

Sebkezelés

- Műtéti sebek kezelése a sebész utasítása szerint.
- Kíméletes ellátás, empátia
- Beteg értelmi szintjének megfelelő mértékű bevonása.
- Szülő bevonása, tanítása.
- Szülő ismereteinek ellenőrzése.

Diétás tanácsadás

Különböző kórállapotokban alkalmazott diéták:

- Roboráló
- Fehérje dús—vagy szegény
- Colitis
- Diabetes, szénhidrátszegény
- Pépes
- Csecsemőétrend
- Alkalizáló étrend
- Steril táplálék

Kórházi foglalkozások

Köszönöm a figyelmet!

